

Rapport

Datum: 15 januari 2007

Rapportnummer: 2007/005

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland:

hem bij zijn aanhouding op 1 mei 2004 onnodig hebben geboeid;

hem slecht hebben geïnformeerd en te laat de reden van zijn aanhouding hebben meegedeeld;

hem bij de aanhouding en fouillering onnodig ruw hebben behandeld;

hem hebben geadviseerd de transactie te betalen, terwijl hij ontkende het strafbare feit te hebben gepleegd;

hem niet hebben meegedeeld dat hij door het accepteren van de transactie een vermelding kreeg in een justitieel register;

feiten hebben verdraaid, althans onjuist hebben vermeld in het proces-verbaal.

Voorts klaagt verzoeker erover dat door hem voorgedragen getuigen niet zijn gehoord in het kader van de klachtbehandeling door het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 1 mei 2004, omstreeks 00.30 uur bevond verzoeker zich samen met de heer B. als passagier in een taxi te Amsterdam. Politieambtenaren V. en P. van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland constateerden dat de bestuurster van de taxi enkele verkeersovertredingen maakte en hielden daarop de taxi stil.

2. Terwijl V. en P. in hun politievoertuig de bescheiden van de taxichauffeuse controleerden, sprak de heer B. politieambtenaar P. aan. Dit contact leidde ertoe dat de beide politieambtenaren B. aanhielden. Verzoeker sprak hierop beide politieambtenaren eveneens aan, hetgeen ertoe leidde dat de politie verzoeker eveneens aanhield en hem samen met B. overbracht naar het politiebureau aan de Nieuwezijds Voorburgwal te Amsterdam. Daar werden B. en verzoeker omstreeks 00.35 uur ingesloten

3. Op 1 mei 2004, omstreeks 12.00 uur verhoorde de politie de heer B. als verdachte van ambtsbelemmering. Omstreeks 12.30 uur verhoorde de politie verzoeker eveneens terzake van ambtsbelemmering. In de verklaring die verzoeker tegenover de politie aflegde staat vermeld:

"Ik ben nog nooit bij de politie geweest.

Gisteravond zat ik in een taxi met mijn vriend B. Ik had die dag ongeveer 10 glazen bier gedronken. Ik was beslist niet dronken.

Onderweg werd de taxi aangehouden (en; N.o.) kreeg de chauffeur een bekeuring. Nadat wij even gewacht hadden stapte mijn vriend uit en begon een gesprek met de agenten. Er waren wat armgebaren. Ik heb niet gehoord wat er gezegd werd. Op een gegeven moment werd mijn vriend aangehouden en geboeid in de auto gezet.

Ik ben toen uitgestapt en naar de andere agent gelopen. Ik wilde zijn naam hebben. De agent liet zijn legitimatiebewijs zien. Ik wilde hem nogmaals zien omdat ik de naam van de agent wilde opschrijven. Toen werd ik aangehouden.

Ik ben het er helemaal niet mee eens, ik heb niks gedaan."

4. Een transactievoorstel van € 90 voor ambtsbelemmering werd B. en verzoeker voorgelegd. De politie haalde het benodigde bedrag uit de foullering van verzoeker.

5. Verzoeker diende over de gang van zaken bij de hiervoor genoemde gebeurtenis op 1 mei 2004 een klacht in bij de regiopolitie Amsterdam-Amstelland.

6. De beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland verklaarde een deel van verzoekers klachten bij besluit van 7 januari 2005 gegrond, onder verwijzing naar het advies van de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland (verder de Commissie). De Commissie stelde vast dat verzoeker bij het tonen van het politielegitimatiebewijs niet in de gelegenheid is geweest de naam van de politieambtenaar te noteren en dat politieambtenaar V. niet daarop heeft gereageerd toen verzoeker nogmaals vroeg het legitimatiebewijs te tonen. De Commissie oordeelde dat, hoewel V. het legitimatiebewijs heeft getoond, verzoeker niet in de gelegenheid is gesteld de identiteit van de betrokken politieambtenaar vast te stellen. De korpsbeheerder achtte het optreden op dit punt niet behoorlijk.

Voorts achtte de korpsbeheerder onder meer verzoekers klacht over het uit verzoekers portemonnee halen van het verschuldigde transactiebedrag en het niet in de gelegenheid stellen zelf het transactiebedrag te betalen gegrond.

De korpsbeheerder achtte verzoekers overige klachten niet gegrond.

I. Ten aanzien van het aanleggen van de handboeien

Bevindingen

1. Verzoeker liet in dit verband weten dat hij vanuit de taxi had gezien dat de heer B. werd geboeid en in de politieauto werd geplaatst. Hierop was verzoeker naar de politieagenten gelopen en had een politieambtenaar om zijn legitimatiebewijs gevraagd opdat hij later kon navragen wat er met B. was gebeurd. Omdat de politieambtenaar het legitimatiebewijs te kort toonde om zijn naam te kunnen opschrijven, had verzoeker nogmaals om het legitimatiebewijs gevraagd. Hierop boeide de andere politieagent hem de handen op de rug en plaatste verzoeker eveneens in de politieauto.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland verwees op dit punt naar zijn oordeel bij de eerste afdoening van verzoekers klacht op 7 januari 2005 waarbij hij had verwezen naar het advies van de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland. De Commissie oordeelde dat, gelet op het feit dat verzoeker en de heer B. in een auto naar het politiebureau werden overgebracht en beiden enigszins onder invloed van alcoholische drank waren, er geen sprake was van disproportioneel optreden. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit punt niet gegrond.

3. Politieambtenaren P. en V. berichtten in het proces-verbaal van bevindingen van 1 mei 2004 onder meer het volgende:

"Plots hoorden wij op het raam aan de bestuurderskant hard geklop. Wij verbalisanten zagen dat er een man voor het raam stond die ons wat wou vragen. Wij zagen dat het een van de passagiers was van de eerder aangehouden taxi.

Ik verbalisant P. heb hierop het raam naar beneden gedraaid om de man te woord te staan. De man gaf later op te zijn genaamd: B. (...)

Ik verbalisant P. rook dat de uitwendige adem van B. riekte naar het inwendige gebruik van alcoholhoudende drank en zag dat B. zijn ogen bloeddoorlopen waren. Ik P. zag dat de man onvast ter been stond en hoorde dat de man met een dubbele tong sprak.

Ik, verbalisant P. hoorde dat B. zei, dat we even moesten opschieten, omdat hij naar huis wilde. Ik P. heb hierop geantwoord: u moet even wachten wij zijn nog even bezig met de taxichauffeuse, excuses voor de overlast. Ik P. hoorde dat B. het daar niet mee eens was. Ik hoorde namelijk dat hij zei, dat hij daar geen tijd voor had en dat de meter liep. Ik P. heb hierop tegen B. gezegd dat als wij zo door zouden blijven praten het alleen maar langer zou duren. Ik P. verzocht B. of hij weer plaats kon nemen in de taxi, zodat ik mijn werkzaamheden kon hervatten. Ik P. zag dat B. geen aanstalten maakte om richting de taxi te lopen. Ik P. hoorde dat B. een discussie wou aangaan met mij verbalisant en verzocht B. nogmaals om terug naar de taxi te gaan, daar ik mijn werkzaamheden wou hervatten. Wij verbalisanten zagen dat B. geen gevolg gaf aan mijn vordering om terug te gaan naar de taxi. Ik V. stapte uit het politievoertuig om B. duidelijk te maken dat hij beter in de taxi kon stappen zodat wij onze ambtshandelingen konden verrichten. Ik P. ben daarop ook uit het politievoertuig gestapt. Ik P. hoorde dat B. tegen mij zei: "Wat moet je

nou, ga je me bedreigen door uit je auto te stappen." Ik P. zei tegen B. dat ik bezig was met mijn werkzaamheden en dat hij mij belette om mijn werkzaamheden te verrichten. Wederom vorderde ik P. aan B. om naar de taxi te gaan en mij niet op te houden.

Ik verbalisant V. ben uit de auto gestapt en ben omgelopen via de achterkant van ons dienstvoertuig naar de bestuurderskant, Ik V. vorderde de man om weg te gaan en terug naar de taxi te gaan. Wij verbalisanten hoorden dat B. zei dat hij wou dat wij de taxi lieten gaan, zodat hij naar huis kon worden gebracht.

Ik verbalisant V. heb B. gezegd dat hij ons belemmerde in onze werkzaamheden en dat het zo nog langer duurde voordat hij naar huis kon. Wij verbalisanten waren namelijk bezig met het uitschrijven van de beschikking van de bestuurster van de taxi en het controleren van de taxibescheiden van voornoemde taxibestuurster. Ik verbalisant V. heb B. 2 keer gevorderd om terug te gaan naar de taxi, zodat wij ons werk konden doen. Wij zagen dat B. niet reageerde.

Ik verbalisant V. heb B. toen met lichte dwang richting de taxi begeleid. Ik P. was inmiddels ook uit de auto gestapt en zei tegen B. dat dit de laatste waarschuwing was, en dat hij aangehouden zou worden als hij niet voldeed aan de vorderingen om naar de taxi te gaan. De heer B. reageerde hier weer niet op waarop wij verbalisanten de man hebben aangehouden, terzake het beletten, belemmeren van een ambtshandeling en niet voldoen aan de door ons gegeven vorderingen om naar de taxi te gaan.

Ik verbalisant V. heb de verdachte hierop de transport boeien omgedaan en hem achter in ons dienstvoertuig gezet.

Wij zagen dat de andere man de vriend van de heer B. aan kwam lopen, hij gaf later op te zijn genaamd:

G. (...)

Ik V. hoorde dat G. mij aansprak en wij verbalisanten roken dat de uitwendige adem van de man reikte naar het inwendige gebruik van alcoholhoudende drank. Wij verbalisanten hoorden dat de G. met een dubbele tong sprak en wij verbalisanten zagen dat G. onvast ter been stond. Wij hoorden dat G. aan mij verbalisant V. zei dat hij het belachelijk vond dat zijn vriend was aangehouden en aan mij verbalisant V. naar mijn politielegitimatiebewijs vroeg. Ik verbalisant V. heb G. mijn van dienstwege verstrekte politielegitimatiebewijs duidelijk getoond. Ik verbalisant V. probeerde om zo mijn werkzaamheden met betrekking tot de taxi te hervatten. Ik V. heb G. gevraagd terug naar de taxi te gaan om zodoende mijn werkzaamheden te hervatten. Ik V. zag dat G. niet voldeed aan mijn verzoek. Ik V. vorderde G. toen terug te gaan naar de taxi. De man voldeed niet aan de door mij verbalisant V. gegeven vorderingen om naar de taxi terug te gaan. Daarop heb ik verbalisant P. de man ook gevorderd terug te gaan naar de taxi, zodat

wij onze werkzaamheden konden hervatten, namelijk het opmaken van een beschikking en het controleren van de vergunningen van de taxichauffeuse en het ten spoedigste overbrengen ter voorgeleiding van de aangehouden verdachte B.

Hierop hebben wij de heer G. aangehouden ter zake het niet voldoen aan onze vorderingen en het beletten en belemmeren van onze ambtshandelingen."

4. Politieambtenaar P. verklaarde voorts dat op het moment dat hij en zijn collega V. bezig waren met het aanspreken van de taxichauffeuse, een van de passagiers van de taxi naar hun toekwam. P. deelde mee dat deze man, B., behoorlijk beschoonken was. Hij liet P. weten naar huis te willen en vond dat P. en V. te lang deden over hetgeen waarmee zij bezig waren.

P. en V. hebben de man enkele keren gevraagd en gesommeerd om weer plaats te nemen in de taxi. Hij weigerde dat en een en ander heeft er uiteindelijk toe geleid dat zij de man hebben aangehouden voor het belemmeren van hun ambtsverrichtingen, aldus P. Met het oog op zijn dronkenschap en de eigen veiligheid van P. en V. hebben zij de man transportboeien omgedaan. Toen de tweede passagier, verzoeker, G., zag dat B. in de boeien werd geslagen, kwam ook hij vanuit de taxi naar P. en V. toe, aldus P. Ook G. maakte op P. en V. een bepaald dronken indruk. G. was niet voor rede vatbaar en ook hij negeerde de verzoeken respectievelijk vorderingen om terug te gaan naar de taxi. P. en V. hebben daarop ook G. aangehouden voor het belemmeren van ambtsverrichtingen. Zij hebben G. de transportboeien omgedaan omdat zij toen inmiddels twee dronken en zeer recalcitrante personen in hun auto naar het bureau moesten vervoeren, aldus P.

Beoordeling

5. Het boeien van iemand betekent een inbreuk op diens lichamelijke integriteit. In artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder A.) is het recht op onaantastbaarheid van het lichaam neergelegd. Dit grondrecht brengt met zich dat de politie alleen in de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen iemand de handboeien mag omdoen. Ten aanzien van personen aan wie rechtens de vrijheid is ontnomen, is in artikel 15, vierde lid, van de Grondwet (zie Achtergrond, onder A.) meer in het algemeen bepaald dat zij kunnen worden beperkt in de uitoefening van hun grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt. In artikel 22 van de Ambtsinstructie van de politie (zie Achtergrond, onder E.) is bepaald dat de opsporingsambtenaar een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien kan aanleggen. Dit is slechts mogelijk indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden. De politieambtenaar moet dus van geval tot geval de afweging maken of de aanwezige veiligheidsrisico's het toepassen van deze maatregel naar redelijk inzicht rechtvaardigen.

6. Het staat vast dat de heer B. en later ook verzoeker zich met het politieoptreden ten aanzien van een derde hebben bemoeid. Gelet op de vermelding in het proces-verbaal van bevindingen van 1 mei 2004 dat verzoeker zich bemoeide met het politieoptreden tegen de heer B. en dat hij op vorderingen zich weer naar de taxi te begeven niet heeft gereageerd, staat vast dat hij de politieambtenaren belette/hinderde bij hun ambtsverrichtingen. Gelet hierop waren de politieambtenaren bevoegd verzoeker aan te houden wegens ambtsbelemmering (zie Achtergrond, onder D. en F.).

Ondanks dat politieambtenaar V., zoals de korpsbeheerder heeft geoordeeld, zich tot tweemaal toe onvoldoende heeft gelegitimeerd op verzoek van verzoeker, en daarmee een rol heeft gespeeld in de escalatie van deze gebeurtenis, hebben de politieambtenaren (ook) verzoeker terecht aangehouden. Daarbij speelt mede een rol dat, gelet op de vermelding in het proces-verbaal van bevindingen en verzoekers mededelingen bij zijn verhoor bij de politie en bij de klachtencommissie dat hij 10 glazen bier had gedronken, verzoeker onder invloed van alcoholische drank was.

Omdat verzoeker in hetzelfde politievoertuig naar het politiebureau werd vervoerd als de heer B. en gelet op het feit dat ook de heer B. alcohol had gedronken, hetgeen kon leiden tot minder voorspelbaar gedrag van beide personen, hebben de politieambtenaren in verband met de veiligheid tijdens het vervoer kunnen overgaan verzoeker (en de heer B.) aan de handen te boeien.

De politieambtenaren hebben onder deze omstandigheden geen ongerechtvaardigde inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van verzoeker.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het informeren over de reden van aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker liet op dit punt weten dat hij, na zijn aanhouding, in de politieauto de politieambtenaren had gevraagd waarom hij was aangehouden. Hierop kreeg hij niet te horen waarom dat was. Ook tijdens een telefoongesprek met zijn vriendin op het politiebureau had hij de politie nogmaals gevraagd waarom hij was aangehouden. Ook toen werd hem dat niet verteld, aldus verzoeker. Pas toen verzoeker bij de hulpofficier van justitie werd voorgeleid, kreeg hij van hem te horen dat hij voor belemmering bij het uitschrijven van een bekeuring was aangehouden.

2. De korpsbeheerder verwees op dit punt eveneens naar zijn oordeel van 7 januari 2005 dat verzoekers klacht op dit punt ongegrond was, gebaseerd op het advies van de Commissie voor de politiekklachten Amsterdam-Amstelland. De Commissie berichtte de korpsbeheerder dat niet kon worden vastgesteld of de precieze reden op het moment van

aanhouding is meegedeeld, maar dat voor verzoeker duidelijk moest zijn dat hij de politie hinderde bij hun werk en dat hij om die reden is aangehouden.

3. Politieambtenaar P. verklaarde tijdens het onderzoek dat het absoluut niet waar was dat zij verzoeker niet hebben meegedeeld waarom hij was aangehouden. De politieambtenaren hadden verzoeker meermaals gevraagd in de taxi te gaan zitten en na diens weigering meermaals gevorderd dat te doen. Toen dat geen resultaat had, hebben beide politieambtenaren duidelijk aangegeven dat en waarom zij overgingen tot aanhouding, aldus P.

Beoordeling

4. Nu de verklaringen van verzoeker en de politieambtenaren tegenover elkaar staan en er niet gebleken is van feiten of omstandigheden op grond waarvan aan de ene verklaring meer betekenis zou moeten worden toegekend dan aan de andere, onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel over de klacht.

5. Gelet op het voorgaande had de korpsbeheerder zich bij zijn afdoening van verzoekers klacht eveneens dienen te onthouden van het geven van een oordeel.

III. Ten aanzien van de behandeling tijdens de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoeker deelde mee dat hij bij de aanhouding en de insluitingsfouillering ruw en hardhandig is behandeld.

2. De beheerder van het regionale politiekorps deelde onder verwijzing naar zijn oordeel van 7 januari 2004 mee dat hij verzoekers klacht ongegrond achtte. Hij verwees daarbij naar het advies van de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland, die van mening was dat het letsel (van de heer B.) als gevolg van het boeien niet van dien aard was dat van disproportioneel optreden kon worden gesproken.

Beoordeling

3. Verzoeker heeft zijn klacht over de ruwe en hardhandige behandeling niet nader onderbouwd. Hij legde slechts de mededeling van de heer B. over waarin B. meedeelde dat hij blauwe plekken op zijn arm en polsen had opgelopen.

Gelet hierop acht de Nationale ombudsman verzoekers klacht op dit punt onvoldoende feitelijk onderbouwd.

De klacht mist derhalve feitelijke grondslag.

IV. Ten aanzien van het advies over het betalen van de transactie

Bevindingen

1. Verzoeker liet hierover weten dat de hulpofficier van justitie hem in de ochtend had geadviseerd de schikking van € 90 te accepteren zodat hij dan naar huis mocht. De politie had hem meegedeeld dat dit de makkelijkste weg zou zijn om de zaak af te handelen. Op de vraag van verzoeker of dat invloed had op de te starten klachtenprocedure had de hulpofficier van justitie hem meegedeeld dat dit geen invloed had. Verzoeker had onder protest de schikking geaccepteerd omdat het hem anders niet duidelijk was wanneer hij naar huis had gemogen. Bij de vrijlating bleek dat de politie de € 90 uit verzoekers portemonnee had gehaald.

2. De korpsbeheerder deelde op dit punt mee dat hij het aannemelijk vond dat de hulpofficier van justitie verzoeker slechts uitleg had gegeven over wat hem te wachten stond. Dit hield in dat hem de keuze is voorgelegd te wachten op het moment dat de parketsecretaris een dagvaarding had gemaakt of dat verzoeker direct zou transigeren, in welk geval hij onmiddellijk kon vertrekken. De hulpofficier van justitie had laten weten dat hij daarover voldoende duidelijk was geweest. Verzoeker heeft toen voor de transactie gekozen, aldus de korpsbeheerder. Hij achtte verzoekers klacht op dit punt eveneens ongegrond.

Voorts liet de korpsbeheerder weten dat hij verzoekers klacht over het uit diens portemonnee halen van de € 90 gegrond achtte.

Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

4. Het staat vast dat verzoeker op 1 mei 2004 om 00.35 uur in het politiebureau werd ingesloten en dat de politie hem die dag omstreeks 12.30 uur heeft verhoord als verdachte van ambtsbelemmering. Het staat eveneens vast dat verzoeker en de heer B. hebben ontkend zich aan ambtsbelemmering schuldig te hebben gemaakt. De politie heeft verzoeker de transactie aangeboden nadat was overlegd met de parketsecretaris. Het is voldoende aannemelijk dat de politie verzoeker daarbij heeft meegedeeld dat bij het niet-accepteren van het transactievoorstel enige tijd kan verstrijken voordat de parketsecretaris een dagvaarding zou hebben opgemaakt en aan de politie zou hebben verzonden.

Gelet op het feit dat verzoeker ten tijde van het transactievoorstel al geruime tijd in het politiebureau verbleef en ontkende de ambtsbelemmering te hebben gepleegd, is het begrijpelijk dat verzoeker zo snel mogelijk in vrijheid wilde worden gesteld.

Niet valt in te zien waarom verzoeker pas ná betaling van het transactievoorstel in vrijheid kon worden gesteld. Verzoeker had immers het transactievoorstel bij zijn invrijheidstelling kunnen meenemen onder de mededeling dat dit binnen een bepaalde termijn kon worden betaald en dat bij niet-betaling een dagvaarding zou volgen. Gesteld noch gebleken is dat er een reden was verzoeker direct het voorstel te laten voldoen voordat hij in vrijheid kon worden gesteld. Gelet op de onmogelijkheid tegen de reeds betaalde transactie beroep aan te tekenen, heeft de politie verzoeker de mogelijkheid benomen zich (later) tegen de beschuldiging te verweren. De politie heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van fair play.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van de consequenties van het betalen van de transactie

Bevindingen

1. Verzoeker liet op dit punt weten dat hem bij het betalen van de hiervóór onder IV. genoemde transactie niet is meegedeeld dat hij daarmee een strafblad kreeg. In zijn klachtbrief aan de politie van 1 mei 2004 liet hij weten dat als gevolg van de gebeurtenis zijn blanco strafblad een aantekening heeft gekregen. Deze aantekening in een justitieel register was voor verzoeker mede de reden waarom hij een klacht over de gebeurtenis heeft ingediend.

2. Bij de behandeling van verzoekers klacht op dit punt door de politie werd verzoeker verwezen naar het Openbaar Ministerie. De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten zich niet in staat te achten op dit punt een oordeel te geven omdat verzoeker daarover in eerste instantie niet expliciet had geklaagd. Hierdoor is de betrokken politieambtenaar op dit punt niet gehoord, aldus de korpsbeheerder. De korpsbeheerder liet in dit verband weten dat de betrokken ambtenaar inmiddels de politiedienst had verlaten.

Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit vereiste houdt onder meer in dat de politie verdachten bij het betalen van een transactievoorstel wegens verdenking van een misdrijf erop dient te wijzen dat dit leidt tot een aantekening in het Justitieel Documentatieregister.

4. Zoals hiervoor onder IV. is geoordeeld, heeft de politie verzoeker ten onrechte bewogen tot het aangaan van een transactie wegens ambtsbelemmering. Voldoende aannemelijk is dat verzoeker daarbij niet is meegedeeld dat betaling van de transactie zou leiden tot een

aantekening in het Algemeen Justitieel Documentatieregister omdat een mededeling hierover aan verzoeker hem waarschijnlijk had doen besluiten de transactie niet te voldoen. De politie heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van een actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

VI. Ten aanzien van het verdraaien van de feiten in het proces-verbaal

Bevindingen

1. Verzoeker liet op dit punt weten dat de betrokken ambtenaren ten onrechte in het proces-verbaal hadden vermeld dat hij dronken zou zijn geweest en dat hem meerdere malen was gesommeerd naar de taxi terug te lopen. Ook dit was onjuist omdat nog geen minuut was verstreken tussen het moment dat verzoeker de taxi had verlaten en het moment waarop hij geboeid op de achterbank van de politieauto werd geplaatst, aldus verzoeker. Hij liet in de klacht aan de politie weten dat de politieambtenaar die hem zonder waarschuwing van achter aan de handen boeide onmogelijk kon hebben geconstateerd dat hij wankelde en rooddoorlopen ogen had. Verzoeker liet weten wel wat gedronken te hebben. De heer B. liet de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland schriftelijk weten dat geen alcoholtest is gedaan. Voorts liet de heer B. weten dat hij en verzoeker die avond uit het Casino kwamen en daaruit zouden zijn verwijderd als zij dronken zouden zijn geweest.

2. De korpsbeheerder deelde mee dat de politieambtenaren het proces-verbaal op ambtseed hebben opgemaakt en dat slechts in hoogst uitzonderlijke gevallen ruimte bestaat voor twijfel over de juistheid van een op ambtseed opgemaakt proces-verbaal. De korpsbeheerder had in deze zaak onvoldoende aanleiding te twifelen aan de juistheid van het proces-verbaal. Hij achtte de klacht op dit punt ongegrond.

3. Politieambtenaren P. en V. berichtten in het proces-verbaal van bevindingen dat de adem van verzoeker op het moment dat hij V. aansprak riekte naar het inwendige gebruik van alcoholhoudende drank, dat verzoeker met een dubbele tong sprak en dat hij onvast ter been was. Voorts lieten P. en V. weten dat zij ieder verzoeker hadden gevorderd naar de taxi terug te gaan en dat hij daaraan niet had voldaan.

Beoordeling

4. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken. Dit vereiste brengt mee dat een bestuursorgaan stukken waarheidsgetrouw opmaakt.

5. De Nationale ombudsman stelt voorop dat de verbalisanten in het proces-verbaal in kwestie het woord "dronken" niet hebben gebezigd. Zij hebben een beschrijving gegeven van hetgeen zij hebben waargenomen. Deze beschrijving kan goed overeenkomen met verzoekers eigen mededelingen over zijn alcoholgebruik (10 glazen bier), terwijl het bovendien aannemelijk is dat verzoekers waarnemingsvermogen en tijdsbeleving (enigszins) waren beïnvloed door dat alcoholgebruik. Al met al zijn er onvoldoende aanknopingspunten om aan te nemen dat de verbalisanten bij het opmaken van het proces-verbaal hebben gehandeld in strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

VII. Ten aanzien van het niet horen van getuigen bij de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoeker deelde op dit punt mee dat hij tijdens de behandeling van zijn klacht door de Commissie voor de Politieklachten Amsterdam-Amstelland had meegedeeld dat twee getuigen zijn lezing van de gang van zaken rond de gebeurtenis konden bevestigen. De taxichauffeuse kon daarover verklaren en casinopersoneel kon over de gestelde dronkenschap van verzoeker verklaren. Dit is echter nooit gebeurd, aldus verzoeker. Verzoeker liet in dit verband weten dat hij vijf minuten voor het politieoptreden met de heer B. was weggegaan bij het casino.

2. De korpsbeheerder achtte verzoekers klacht over het niet horen van de taxichauffeuse gegrond omdat niet valt in te zien waarom dat niet is gebeurd. De klacht over het niet horen van het casinopersoneel achtte de korpsbeheerder niet gegrond. Dit personeel kon niet als getuige worden aangemerkt omdat zij geen getuige zijn geweest van het politieoptreden, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van hun handelingen de relevante informatie verwerven. Dit houdt onder meer in dat bij de behandeling van een klacht de informatie die een klager aanvoert in beginsel dient te worden betrokken.

4.1. Het staat vast dat de betreffende taxichauffeuse getuige is geweest van het politieoptreden. Mede gelet op het feit dat de identiteit van de taxichauffeuse bekend was bij de politie, had het in de rede gelegen dat zij als getuige inzake de klacht van verzoeker was gehoord. De Nationale ombudsman deelt het oordeel van de korpsbeheerder dat het niet juist is dat dit niet is gebeurd. Door dit niet te doen is gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

4.2. Het is niet uitgesloten dat het casinopersoneel zou kunnen verklaren over verzoekers gedrag in het casino, meer in het bijzonder over de vraag of hij een aangeschoten dan wel dronken indruk op hen had gemaakt. Echter, gelet op het feit dat verzoeker zelf heeft verklaard 10 glazen bier te hebben genuttigd en het feit dat het casinopersoneel geen getuige is geweest van het politieoptreden in kwestie, lag het niet erg voor de hand te achterhalen welke personeelsleden die avond aanwezig waren geweest om hen vervolgens te horen. De Nationale ombudsman merkt op dat het verzoeker uiteraard vrij had gestaan om zelf een verklaring van casinopersoneel in te brengen. Door het casinopersoneel niet te horen is het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving niet geschonden.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland, is:

gegrond ten aanzien van:

het advies over het betalen van de transactie wegens strijd met het vereiste van fair play;

de consequenties van het betalen van de transactie, wegens strijd met het vereiste van een actieve en adequate informatieverstrekking;

het niet horen van de taxichauffeuse bij de klachtafhandeling, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving;

en niet-gegrond ten aanzien van:

het aanleggen van de handboeien;

de behandeling tijdens de aanhouding;

het verdraaien van feiten in het proces-verbaal;

het niet horen van casinopersoneel bij de klachtafhandeling.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel ten aanzien van het informeren over de reden van aanhouding.

Onderzoek

Op 2 mei 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer G. te Amsterdam met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland (de burgemeester van Amsterdam), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd een betrokken ambtenaar de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. De betrokken ambtenaar maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Ten slotte werd een (andere) betrokken ambtenaar gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Een van de betrokken ambtenaren deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Noch verzoeker noch de korpsbeheerder gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

INFORMATIEOVERZICHT

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift, ontvangen op 2 mei 2005, met bijlagen.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Amsterdam-Amstelland, met bijlagen.

De verklaring van politieambtenaar P. van 8 mei 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

A. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

Artikel 15, eerste en vierde lid

"1. Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen.

(...) 4. Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt."

B. Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privéleven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

C. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

D. Wetboek van Strafvordering

Artikel 53, eerste, tweede en derde lid

"1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid."

Artikel 27, eerste lid

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

E. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 1, derde lid onder b

"3. In dit besluit wordt verstaan onder:

(...) b. geweld: elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen of zaken (...)"

Artikel 4

"Het gebruik van een gewelddmiddel is uitsluitend toegestaan aan een ambtenaar:

a. aan wie dat gewelddmiddel rechtens is toegekend, voor zover hij optreedt ter uitvoering van de taak met het oog waarop het gewelddmiddel hem is toegekend, en b. die in het gebruik van dat gewelddmiddel is geoefend."

Artikel 17

"1. De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt dit aanwenden van geweld, de redenen die daartoe hebben geleid en de daaruit voortvloeiende gevolgen onverwijld schriftelijk aan zijn meerdere.

2. Indien de aanwending van het geweld lichamelijk letsel van meer dan geringe betekenis tot gevolg heeft gehad (...), dient deze melding tevens ter kennis te worden gebracht van de officier van justitie van het arrondissement waarbinnen het geweld is aangewend (...).

3. De melding, bedoeld in het eerste en tweede lid, geschiedt binnen 48 uur in de vorm van een rapport indien:

a. de gevolgen van het aangewende geweld daartoe, naar het oordeel van de meerdere, aanleiding geven, of b. gebruik is gemaakt van enig gewelddmiddel en lichamelijk letsel dan wel de dood veroorzaakt is."

Artikel 22

"1. De ambtenaar kan een persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, ten behoeve van het vervoer handboeien aanleggen.

2. De maatregel, bedoeld in het eerste lid, kan slechts worden getroffen, indien de feiten of omstandigheden dit redelijkerwijs vereisen met het oog op gevaar voor ontvluchting, dan wel met het oog op gevaar voor de veiligheid of het leven van de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, van de ambtenaar of van derden.

3. De in het tweede lid bedoelde feiten of omstandigheden kunnen slechts gelegen zijn in:

a. de persoon die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, of b. de aard van het strafbare feit op grond waarvan de vrijheidsbeneming heeft plaatsgevonden, één en ander in samenhang met de wijze waarop en de situatie waarin het vervoer plaatsvindt."

F. Wetboek van Strafrecht

Artikel 74, eerste lid

"De officier van justitie kan voor de aanvang van de terechtzitting een of meer voorwaarden stellen ter voorkoming van de strafvervolgning wegens misdrijven, met uitzondering van die waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf is gesteld van meer dan zes jaar, en wegens overtreding. Door voldoening aan die voorwaarden vervalt het recht tot strafvordering."

Artikel 184, eerste lid

"Hij die opzettelijk niet voldoet aan een bevel of een vordering, krachtens wettelijk voorschrift gedaan door een ambtenaar met de uitoefening van enig toezicht belast of door een ambtenaar belast met of bevoegd verklaard tot het opsporen of onderzoeken van strafbare feiten, alsmede hij die opzettelijk enige handeling, door een van die ambtenaren ondernomen ter uitvoering van enig wettelijk voorschrift, belet, belemmert of verijdelt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie."

G. Reden aanhouding

1. Artikel 5, tweede lid, van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

"Een ieder die gearresteerd is moet onverwijld en in een taal die hij verstaat op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen die tegen hem zijn ingebracht."

2. Artikel 9, tweede lid, van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gesloten te New York op 19 december 1966 (hierna: IVBPR) bevat een overeenkomstige bepaling. Beide verdragen zijn door Nederland geratificeerd.

H. Insluitingsfouillering

1. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 28

"1. De ambtenaar onderzoekt de ingeslotene direct voorafgaand aan de insluiting op het politie- of brigadebureau, door het aftasten en doorzoeken van diens kleding op de aanwezigheid van voorwerpen die tijdens de insluiting een gevaar voor de veiligheid van de betrokkene of voor anderen kunnen vormen.

2. Bij het aantreffen van voorwerpen als bedoeld in het eerste lid, neemt de ambtenaar deze in bewaring.

3. Het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, wordt zoveel mogelijk uitgevoerd door een ambtenaar van hetzelfde geslacht als degene die aan het onderzoek wordt onderworpen."

Artikel 30

"1. De ambtenaar die een onderzoek als bedoeld in artikel 28, eerste lid, heeft uitgevoerd, maakt hiervan onverwijld schriftelijk rapport op ten behoeve van de meerdere.

2. De ambtenaar tekent nauwkeurig alle voorwerpen en kledingstukken die hij in bewaring heeft genomen, op. Bij voorwerpen van een geringe omvang en waarde kan worden volstaan met een globale aanduiding.

3. Een afschrift van de aantekening, bedoeld in het tweede lid, wordt door de ingeslotene en de ambtenaar ondertekend en aan de ingeslotene overhandigd."

2. Nota van Toelichting, behorend bij de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar, Besluit van 8 april 1994, Stb. 275

"Artikel 28-30 Deze art. strekken ertoe op landelijk niveau gezien een basis te geven voor de procedure voorafgaand aan de insluiting of onderbrenging op een politie- of brigadebureau. Zij dragen bij aan een meer eenvormige wijze van afhandeling bij de zogenaamde huishoudelijke fouillering, de inbewaringneming van goederen, de wijze waarop personen in bepaalde gevallen zich van kleding moeten ontdoen en de wijze van registratie van deze handelingen. De in deze artikelen gegeven bevoegdheden zijn in het bijzonder bedoeld voor de ambtenaren die belast zijn met de verzorging van ingeslotenen.

Het aftasten en doorzoeken van kleding houdt niet in dat de ingeslotene zich hiervoor van zijn kleding moet ontdoen of dat deze kleding ten behoeve van het onderzoek zou moeten worden afgegeven. Van de ingeslotene kan alleen verlangd worden dat hij zich van zijn kleding ontdoet indien zich een situatie voordoet zoals omschreven in art. 29. Bij voorbeelden die een gevaar kunnen opleveren, zoals genoemd in art. 28, dient te worden gedacht aan o.a.: aanstekers, lucifers, scherpe voorwerpen zoals messen, priemen en schroevendraaiers, medicijnen of andere verdovende middelen. (...).

Het is niet goed mogelijk zodanige technische voorzieningen te treffen dat incidenten als brandstichting en zelfmoord in alle gevallen kunnen worden voorkomen. Daarnaast is in het algemeen niet van te voren voorzien welke persoon wel en welke niet een gevaar kan opleveren voor de veiligheid van hemzelf en van anderen in het cellencomplex. Het onderzoeken van de kleding en het afnemen van voorwerpen zijn daarom noodzakelijke ordemaatregelen. Het moge duidelijk zijn dat hoe ruim het aftasten van de kleding ook geïnterpreteerd wordt, onderzoek aan en in het lichaam hier niet onder valt. (...)."